

Warszawa, dnia 14 marca 2023 r.

KILW/5/00/23

**KOMUNIKAT PREZESA KRAJOWEJ RADY LEKARSKO-WETERYNARYJNEJ
W SPRAWIE DOBREJ PRAKTYKI WYSTAWIANIA PASZPORTÓW DLA ZWIERZĄT
TOWARZYSZĄCYCH PRZEZ UPRAWNIONYCH LEKARZY WETERYNARII**

Szanowne Koleżanki i Koledzy, lekarze weterynarii upoważnieni do wystawiania paszportów dla zwierząt towarzyszących podróżnym, poniżej prezentujemy odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania dotyczące procesu wydawania paszportów dla zwierząt towarzyszących. Mamy nadzieję, że pomoże to Państwu w prawidłowym przeprowadzaniu niezbędnych czynności i właściwym wypełnianiu dokumentu.

1. Czy dopuszczalne jest dokonanie wpisu do paszportu w terminie późniejszym niż wykonano szczepienie przeciwko wściekliznie np. szczepienie wykonano 01.01.2023; natomiast 11.01.2023 właściciel zgłosił się do tego samego lekarza z tym samym zwierzęciem celem wystawienia paszportu?

Przepisy regulujące wystawianie paszportu dla zwierząt towarzyszących nie przewidują możliwości przepisywania do paszportów szczepień wykonanych przed ich wystawieniem. Zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 576/2013 z dnia 12 czerwca 2013 r. w sprawie przemieszczania o charakterze niehandlowym zwierząt domowych oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 998/2003 a w szczególności załącznikiem III – szczepionka musi być podana przez upoważnionego do wystawiania paszportów dla zwierząt towarzyszących lekarza weterynarii a data podania szczepionki, nie może być wcześniejsza niż data wszczęcia transpondera lub wykonania tatuażu lub data odczytu transpondera lub tatuażu podana w odpowiedniej sekcji dokumentu identyfikacyjnego (paszportu). Dlatego – co oczywiste – ani data wszczęcia transpondera, ani data odczytu transpondera ani data szczepienia wpisana do paszportu nie może być wcześniejsza niż data wydania samego paszportu. Wszelkie rozbieżności w datach wpisów, zwłaszcza jeśli wskazują, iż dane szczepienie zostało wykonane przed wystawieniem paszportu, budzą szczególne zainteresowanie zagranicznych służb kontrolujących prawidłowość przewożenia zwierzęcia i są głównym powodem kwestionowania prawidłowości wystawienia

danego paszportu dla zwierząt towarzyszących. Co więcej z informacji i skarg trafiających do Krajowej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej jasno wynika, iż służby innych państw członkowskich w razie ewentualnych kontroli zwracają uwagę przede wszystkim na to czy zgadzają się daty wystawienia paszportu, odczytu/wszczepienia transpondera oraz szczepienia. Gdy w tym względzie pojawiają się rozbieżności zwierzę jest najczęściej zwracane, a w skrajnych przypadkach dochodziło nawet do jego uśpienia.

2. Dlaczego należy dokonywać powtórnej immunizacji przy wystawianiu paszportu (co jest szczególnie szkodliwe w przypadku kotów) przeciw wściekliźnie, skoro wcześniejszego szczepienia dokonywaliście osobiście, zwierzę było identyfikowalne mikroczipem, a szczepienie jest ważne?

Nie ma obowiązku powtórnej immunizacji przy wystawianiu paszportu, istnieje natomiast obowiązek wystawiania paszportu ściśle według przepisów, w szczególności w zgodzie z przywołanym wyżej rozporządzeniem 576/2013. Jedną z najważniejszych zasad ujętych w tym rozporządzeniu jest zasada, iż szczepionka musi być podana przez upoważnionego do wystawiania paszportów dla zwierząt towarzyszących lekarza weterynarii a data podania szczepionki, nie może być wcześniejsza niż data wszczepienia transpondera lub wykonania tatuażu lub data odczytu transpondera lub tatuażu podana w odpowiedniej sekcji dokumentu identyfikacyjnego (paszportu). Dlatego w praktyce – co oczywiste – ani data wszczepienia transpondera wpisana do paszportu (ta jest wpisywana do paszportu tylko gdy zwierzę zaczipowano w dniu wydania paszportu), ani data odczytu transpondera wpisana do paszportu (wpisujemy ją zawsze gdy transponder wszczepiono wcześniej niż wydano paszport), ani data pierwszego szczepienia wpisana do paszportu nie może być wcześniejsza niż data wydania samego paszportu. Przepisy tego rozporządzenia opierają się na założeniu, że upoważniony lekarz weterynarii wpisuje do wydawanego paszportu wyłącznie informacje o szczepieniach dokonanych osobiście. Nie można zapominać, iż paszport dla zwierząt towarzyszących jest dokumentem wyjątkowym. Podstawowym zadaniem przepisów regulujących jego wystawianie jest zapewnienie wystarczającego poziomu bezpieczeństwa w odniesieniu do zagrożeń dla zdrowia publicznego oraz dla zdrowia zwierząt, związanych z przemieszczaniem o charakterze niehandlowym. Lekarz weterynarii wystawiając ten dokument musi posiadać specjalne upoważnienie i nie świadczy w takim momencie kolejnej komercyjnej usługi weterynaryjnej a występuje w roli urzędnika odpowiedzialnego za dokument, który jest uznawany w całej Unii Europejskiej a nawet poza jej granicami. Interes i zadowolenie klienta, jakkolwiek ważne, nie jest w procesie wystawiania paszportu dla zwierząt towarzyszących najistotniejsze. Co za tym idzie, w przypadku gdy zwierzę było już przed wydaniem paszportu zaszczepione, wydając paszport

można je albo ponownie zaszczepić, a jeśli jest to niewskazane z punktu widzenia medycyny weterynaryjnej należy wystawienie paszportu odłożyć do czasu gdy ponowne zaszczepienie będzie dla zwierzęcia bezpieczne.

3. Co w przypadku jeśli właściciel przedstawi prawidłowe zaświadczenie o szczepieniu przeciwko wściekliźnie zawierające numer mikrochipa, albo inny dokument w tym zagraniczny. Dlaczego nie można go wpisać/przepisać?

Paszport jest dokumentem unijnym i pod żadnym pozorem nie można przepisywać do paszportu informacji z innych, czy to krajowych czy zagranicznych dokumentów, chyba że możliwość taka wynika wprost z przepisów. Przepisy wspomnianego rozporządzenia opierają się na założeniu, że upoważniony lekarz weterynarii wpisuje do wydawanego paszportu wyłącznie informacje o szczepieniach dokonanych osobiście. Polskie zaświadczenie o szczepieniu przeciwko wściekliźnie jest dokumentem krajowym, natomiast paszport jest dokumentem unijnym i mają do nich zastosowanie odmienne regulacje. Z punktu widzenia przepisów unijnych regulujących zasady wystawiania paszportów dla zwierząt towarzyszących polskie zaświadczenie o szczepieniu przeciwko wściekliźnie nie ma znaczenia.

Należy szczególnie ostrzec przed przepisywaniem informacji o szczepieniu z dokumentów zagranicznych lub potwierdzających szczepienie w państwach poza UE w związku z informacjami o próbach przemytu zwierząt na terytorium UE. Warto przy tym przytoczyć wiadomość przekazaną przez Główny Inspektorat Weterynarii, w której wskazano „że obecnie we wszystkich państwach członkowskich UE trwa realizacja Skoordynowanego Planu Kontroli w zakresie nielegalnego handlu zwierzętami towarzyszącymi, zainicjowanego przez dział zajmujący się fałszerstwami w Komisji Europejskiej. Metoda „hurtowego” wystawiania paszportów UE w celu upozorowania unijnego pochodzenia zwierząt urodzonych w hodowlach w państwach trzecich jest jedną z kwestii będących w obszarze zainteresowania osób badających trendy i nielegalne praktyki w państwach członkowskich.”. W wypadku jakiegokolwiek przepisywania informacji do paszportu z innych dokumentów zachodzi szczególne ryzyko nieprawidłowych praktyk.

4. Czy można wystawić paszport obcokrajowcowi, z adresem poza Polską lub nawet poza UE?

Przepisy regulujące zasady wystawiania paszportów dla zwierząt towarzyszących nie przewidują ograniczeń w możliwości wystawiania tych dokumentów z powodu miejsca zamieszkania osób o ich wystawienie występujących.

Dane kontaktowe wskazuje właściciel, a lekarze weterynarii upoważnieni do wystawienia paszportów dla zwierząt towarzyszących nie mają żadnych możliwości prawnych ani faktycznych do weryfikacji adresów wskazanych przez właścicieli zwierząt występujących o wystawienie paszportów. Z praktyki wynika, iż najbezpieczniejszą jest sytuacja gdy podany adres jest adresem unijnym. Tym niemniej, w ocenie Krajowej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej, na możliwość wystawienia paszportu dla zwierząt towarzyszących nie ma żadnego wpływu obywatelstwo lub narodowość właściciela zwierzęcia, ani też to jaki wskaże on adres zamieszkania.

Przed wydaniem paszportu należy bezwzględnie odebrać na druku paszportu podpis właściciela oraz wpisać dane paszportu wraz z wszystkimi wymaganymi informacjami do programu WETSystems.

5. Czy mogę wystawić polski paszport zwierzętom pochodzącym z Ukrainy mającym tamtejsze dokumenty, które przebywają w Polsce? Czy wystarczy, że zwierzętom zaszczepionym zamiast szczepienia wykonam badanie miareczkowania przeciwciał? Jaką mam wpisać datę w paszporcie – datę zacyipowania, która widnieje w ukraińskim paszporcie, czy datę odczytu czipa w moim gabinecie w dniu wystawiania paszportu?

Wydanie paszportu dla zwierząt towarzyszących w każdym przypadku możliwe jest wyłącznie jeśli dane zwierzę spełnia wszelkie wymogi przewidziane przepisami prawa powszechnie obowiązującego. Jak wspomniano na możliwość wystawienia paszportu dla zwierząt towarzyszących nie ma żadnego wpływu obywatelstwo lub narodowość właściciela zwierzęcia. Tego rodzaju ograniczeń nie przewiduje ani rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 576/2013 z dnia 12 czerwca 2013 r. w sprawie przemieszczania o charakterze niehandlowym zwierząt domowych oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 998/2003 ani inne akty prawa powszechnie obowiązującego regulujące zasady wystawiania paszportów dla zwierząt towarzyszących.

Z treści art. 6, art. 10 i nast. oraz załączników III i IV do przywołanego wyżej rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 576/2013 z dnia 12 czerwca 2013 r. w sprawie przemieszczania o charakterze niehandlowym zwierząt domowych oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 998/2003, jasno wynika, iż w opisanej sytuacji nie ma podstaw do wpisywania wyniku miareczkowania do paszportu dla zwierząt towarzyszących. Badanie takie jest, co do zasady, potrzebne gdy dane zwierzę ma już paszport unijny i jest ponownie wprowadzane do Unii po przemieszczeniu do określonych terytoriów lub państw trzecich zgodnie z przepisami UE w zakresie zdrowia zwierząt – badanie to (i wypełnienie tej rubryki, co jest wskazane w samym paszporcie) musi być przeprowadzone przed opuszczeniem Unii przez dane zwierzę do celów przemieszczenia na określone terytorium lub do określonego państwa trzeciego. Szczegółowe wymogi dotyczące

ważności w przypadku badania poziomu przeciwciał przeciwko wścieklźnie metodą miareczkowania zostały ujęte w załączniku IV do przywołanego wyżej rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 576/2013 z dnia 12 czerwca 2013 r.

Paszport jest dokumentem unijnym i pod żadnym pozorem nie można przepisywać do paszportu informacji z innych, czy to krajowych czy zagranicznych dokumentów, chyba że możliwość taka wynika wprost z przepisów. W przypadku gdy pies jest już oznakowany, należy do paszportu wpisać datę odczytu transpondera z dnia wystawiania paszportu oraz inne niezbędne informacje, mając w szczególności na uwadze, to co wskazano wyżej – data podania szczepionki, nie może być wcześniejsza niż data wszczepienia transpondera lub wykonania tatuazu lub data odczytu transpondera lub tatuazu podana w odpowiedniej sekcji dokumentu identyfikacyjnego (paszportu). Innymi słowy w przypadku zwierzęcia uprzednio prawidłowo zaczipowanego w paszporcie należy wpisać datę odczytu transpondera z dnia wydania paszportu (w tej sytuacji nie można wpisać daty wszczepienia transpondera, ponieważ byłaby ona wcześniejsza niż data wydania paszportu).

6. Jakie postępowanie należy wdrożyć jeśli zwierzę posiada więcej niż jeden mikroczip?

Należy w miarę możliwości usunąć jeden mikroczip. Jeżeli nie ma możliwości usunięcia go w sposób bezpieczny dla zwierzęcia to wystawienie paszportu staje się niemożliwe, gdyż zwierzę nie jest i nie może być prawidłowo oznakowane.

7. Uprzejmie proszę o wyjaśnienie charakteru badania klinicznego podczas wystawiania paszportu dla zwierzęcia od pierwszego grudnia?

Należy przypomnieć, iż zapis dotyczący badania klinicznego znajduje się w Dobrej praktyce wystawiania paszportów dla zwierząt towarzyszących od wielu lat, obecnie dodano jedynie fragment wskazujący na potrzebę odzwierciedlenia tego badania w dokumentacji świadczonych usług weterynaryjnych, gdyż wielu lekarzy weterynarii upoważnionych do wystawiania paszportów dla zwierząt towarzyszących o tym zapomina. Zakres takiego badania i co za tym idzie opłata pobierana od klienta zależą będzie od tego jak szczegółowe badanie w danej sytuacji będzie potrzebne. Upoważniony lekarz weterynarii powinien każdorazowo przy wystawianiu paszportu lub jego uzupełnianiu sprawdzić, choćby pobieżnie, stan zwierzęcia w tym dokonać odczytu transpondera i odnotować go w dokumentacji świadczonych usług weterynaryjnych – co przede wszystkim zabezpiecza upoważnionego lekarza weterynarii, zwłaszcza jeżeli weźmie się pod uwagę coraz liczniejsze skargi na nieprawidłowe wystawienie paszportu.

Trzeba jednocześnie pamiętać, iż nie każde tego rodzaju badanie będzie odnotowane w samym paszporcie - zgodnie z pouczeniem zawartym w dokumencie paszportu (w części „Noty wyjaśniające do wypełniania paszportu”) Sekcje X wypełnia się, gdy danemu zwierzęciu towarzyszy świadectwo zdrowia zgodnie z przepisami UE w zakresie zdrowia zwierząt. W innych przypadkach wypełnianie tej sekcji nie jest potrzebne.

lek. wet. Marek Mastalerek

Prezes Krajowej Rady
Lekarsko-Weterynaryjnej